

Danmark har lanceret store indsatser på fødevare- og landbrugsområdet i Central- og Østeuropa

Politisk er fødevarer og landbrug i stor fokus blandt landene i Central- og Østeuropa, fordi sektoren er en væsentlig kilde til beskæftigelse i landenes yderområder. Og med Ruslands triste krig i Ukraine synes fokus på regionens fødevarerpolitiske område fortsat er yderst relevant.

Sektoren udgør set i lyset af EU's genopretningsplaner derfor store muligheder for at øge eksporten til regionen inden for danske styrkepositioner.

“Om end danske producenter og virksomheder allerede har en væsentlig tilstedeværelse, så ser vi ikke nok på CEE-regionens muligheder. Vi har nok en tendens til at se mere på vores etablerede eksportmarkeder i EU. Men der er et kæmpe uudnyttet potentiale for at bringe danske teknologiske løsninger og opnået erfaringer og viden om at producere mere med mindre til CEE-regionens landbrugssektor”.

Sådan lyder ordene fra Jeppe Juul Petersen, der er regional teamleder og sektor ekspert for CEE-regionen inden for landbrugs- og fødevarerområdet på den danske ambassade i Warszawa. Med base i Warszawa har han ansvar for ambassadernes dialog med de danske virksomheder og myndigheder inden for den samlede fødevarerklynge, herunder fremme indsatsen for øget eksport gennem koordination af indsatsen for etablering af strategiske alliancer med deltagelse af store og små virksomheder målrettet specifikke markedsmuligheder i CEE-regionen.

Udenrigsministeriet – Trade Council - har det seneste år opnormeret CEE-regionernes ambassader til at arbejde og indgå i strategiske alliancer med de danske virksomheder og udforske nye muligheder. Ikke kun her og nu, men også på den langsigtede markedsrepræsentation i CEE-landene.

Det er med EU's genopretningsinitiativer en forudsætning, at landene støtter klimainvesteringer og -reformer samt fremmer den digitale overgang. Landbrugserhvervene i landene består primært af små landbrug, som generelt har en lavere produktivitet. Desuden er der mangel på arbejdskraft, dvs. lav arbejdsledelse og mangel på kvalificeret arbejdskraft. For at få dækket arbejdskraften bruges immigrantarbejdere i vidt omfang. På grund af pandemien har landene desuden et øget fokus på at blive mere selvforsørgende. Det er erkendt blandt beslutningstagere, landmænd og virksomheder, at en højere grad af automatisering og effektivisering er den rigtige langsigtede løsning. Ud over pandemiens påvirkning har krigen i Ukraine også forsyningskæderne. Udførelserne med fødevarerforsyningsikkerheden har vist det er nødvendigt at producere lokalt samt at EU må begrænse fødevarerimporten.

Danske erfaringer som fyrtårn for fremtidens landbrug i Central- og Østeuropa

Med det øgede fokus på landbrug og fødevarer i Central- og Østeuropa skal de danske erfaringer være et fyrtårn for en mere bæredygtig og ressourceeffektiv fødevarerproduktion. Her skal de danske ambassader i CEE-regionen via økonomisk diplomati og EU's genopretningsplaners fokus på grøn omstilling og digitalisering understøtte realiseringen af regionens store muligheder for øget eksport.

Den danske fødevareresektor fremhæves i internationale undersøgelser for dens i evne til at producere bæredygtigt og ressourceeffektivt, hvilket har gjort den danske fødevarerklynge til europæisk frontløber.

Med en ressourcestærk afgrøde- og husdyrproduktion producerer vi i Danmark nok mad til at brødføde vores egen befolkning tre gange. Danske landmænd er kendt for at være blandt de mest klimaeffektive i verden – en position, de ønsker at fastholde og samtidig inspirere andre lande til at følge trop.

”Danmark var fx det første land i verden, der oprettede et miljøministerium tilbage i 1971. Og vi har en lang historie med offentlige institutioner i tæt samarbejde med virksomheder former og udvikler den danske produktionsmåde. Danmark sat løbende sat ambitiøse mål om at reducere CO₂-udledningen i alle led af værdikæden. Her har danske regeringer været forpligtet til at handle med lovgivning, regulering og partnerskabsaftaler med fødevarer- og landbrugets interessenter. Landmænd har ligeledes påtaget sig forpligtelser der sikrer deres produkter høstes med mindst mulig klimaaftryk”, fortæller Jeppe Juul Petersen.

Bæredygtighed på flere parametre

Samarbejdet i Central- og Østeuropa tager udgangspunkt i den danske overordnede fortælling om at kunne producere mere med mindre, hvilket skaber forretnings- og markedsmuligheder for danske virksomheder i landbrugssektoren. På ambassaderne har vi identificeret følgende overordnede temaer, hvor der er gode forretnings- og markedsmuligheder:

- *Bæredygtighed*: Løsninger, der bidrager til at gøre landbruget mere bæredygtigt, ved at reducere pesticider i afgrøder og CO₂-emissioner fra stalde, potentiale for bæredygtige fodringsløsninger.
- *Digitalisering* og automatisering: Øge effektivitet og produktivitet for arbejdere. For eksempel bedriftsstyringssystemer og automatiserede landbrugsmaskiner såsom droner og markrobotter.
- *Staldteknologi til husdyr*: Øget selvforsyning, hvor fokus er på animalsk produktion, kombineret med smartere og mere bæredygtige med teknologier fx sensorer og computersoftware til overvågning af husdyr samt robotmalkemaskiner, foderautomater etc.
- *Vand*: Reduktion af vandforbruget i fødevarer- og landbrugsproduktionen eller fremme genbrug af vand for at bekæmpe risikoen for tørke i regionen.
- *Foder*: Bæredygtige fodertyper som alternativ til fx soja til fodring af grise. Det efterlader et mindre markant CO₂-aftryk til forskel fra importeret soja fra Sydamerika.

Foranlediget af krigen i Ukraine har vi desuden igangsat en række initiativer inden for biogasområdet. I en situation, hvor de nuværende gashaner ikke vil kunne levere den fornødne energi, har vi brug for ny grøn energiforsyning. Og her vil Danmark kunne indtage en central rolle, da vi allerede for gjort solide erfaringer inden for biogasområdet.

Samarbejde på tværs af ambassaderne i Central- og Østeuropa

Indsatsen om økonomisk diplomati er på mange måder ny, da man mere markant end tidligere skal fremme partnerskaber, der understøtter en bæredygtig og ressourceeffektiv global omstilling.

Gennem økonomisk diplomati er der ifølge Jeppe Juul Petersen en mere indgående mulighed for, at kunne arrangere arrangementer på ambassaderne, der fremmer danske virksomheders forretningsudvikling. Det er en ny måde at arbejde på, dvs. virksomheder og brancheorganisationer er med til at udvikle og definere markedsalliancerne og myndighedssamarbejdets fokus sammen med ambassaderne.

”Ambassaderne i CEE-regionen understøtter danske virksomheder med at komme ind på markedet og opbygge strategiske alliancer. Mine lokale kolleger kender markederne, og hvem de skal henvende sig til. Det er et rigtig godt aktiv at have som virksomhed og det regionale samarbejde.”, fortæller Jeppe Juul Petersen.

Ambassaderne giver således i større omfang end tidligere mulighed for at samarbejde om eksportindsatsen. Virksomheder byder ind mere deres specifikke viden, mens ambassaderne bistår med at arrangere fx rundbordssamtaler, seminarer eller ind- eller udgående delegationer i samarbejde med virksomheder og brancheorganisationer.

Som medvært er ambassaderne med til at skabe vellykkede arrangementer, da vi via ambassadernes netværk vil kunne tiltrække højtstående beslutningstagere. Det skaber en platform, som kan skabe omtale gennem pressen og sociale medier.

For yderligere kontakt:

Jeppe Juul Petersen

REGIONAL TEAM LEADER IN CEE

Email: jeppet@um.dk

